

volt lopás miatt letartóztatva. A fegyház irodájában alkalmazták s ott annyi pénzhamisítási aktát olvasott, hogy elméletileg egészen jól megtanulta a pénzhamisítást. Amikor kiszabadult, a fogházban szerzett tapasztalatait akarta értékesíteni.

A nagytapolcsányi bankbukás.

Két millió korona a hiány.

Nagytapolcsány, október 31.

Nyitramegye közgazdasági életének nagy szenzációja van, mely a kedélyeket nagy háborgásba hozta, mert a szenzáció az, hogy a nagytapolcsányi takarékpénztár megbukott és bukásával igen sok embert sodort nagy károkba, különösen nagy pedig a katolikus egyház kára, amely hétszáz ezer koronánál nagyobb összeget veszít.

A bukást súlyos és nagy visszaélések sulyosítják. Mikor ugyanis már az intézet a csőd szélén állott, az igazgatóság egyes igazgatósági tagok nevére nagy összegek ről szóló, fiktív, betétkönyvecskéket állított ki és ezekre a nem létező betétekre szerzett a bank újabb meg újabb pénzt oly jóhiszemű bankoktól, melyek az intézet bukásáról még nem szerezhettek tudomást.

Most, hogy felborult minden, óriási izgalom terjed az egész környéken. Az emberek reggeltől estig tömegesen állanak a bank előtt. Siró asszonyok, káromkodó férfiak. Ezekre rug a betevők száma. A környékbeli parasztok, cselédek, hivatalnokok pénze teljesen odaveszett.

Egymást érik a takarékpénztár ellen a csalás miatt megtett feljelentések. A nyitrai királyi ügyészség részéről Nagytapolcsányban kiszállt Fischer Ede dr. ügyész, Tejfalussy Béla dr. vizsgálóbíró, Fischhof Gyula és Erdős Ákos törvényszéki írásszakértők. A csendőrséget már előzőleg értesítették. A vizsgáló bizottság a csendőrök kíséretében a takarékpénztárba vonult. Egyelőre a könyvszakértők a helyszínén behatóan vizsgálták az intézet üzleti könyveit és levelezéseit. Kihallgatták Zhorella Gyula pénztárost is.

A takarékpénztár épülete előtt ismét nagy csoportokban megjelentek a környékbeli parasztok. Sirás-rivás, ordítózás, fenyegetés hallatszott. Az igazgató koronkint kiüzent, hogy a betevők forduljanak az Egyeztető Bankhoz, az majd fizet.

A takarékpénztár bukása érzékenyen károsította meg a katolikus egyházat. Odaveszett többek között a betétként kezelt nagytapolcsányi katolikus iskolaalap, — 13.000 korona, — a jáci kegyes alapítványok — 60.000 korona — a korosi templomalap — 50.000 korona — a kisvendégi templomalap — 80.000 korona — egy kápolnaalap — 58.000 korona.

Ma kért a szeszfinomító ellen csődöt 15.000 korona tartozás miatt a III. ker. Budai Takarékpénztár.

A Tapolcsányi Takarékpénztárt 40 év előtt alapították. Igazgatója Szecsányi Vilmos c. kanonok volt. Az évek folyamán teljesen magához ragadta a Felsenburg- és Polák-család.

A bank gazdálkodását jellemzi, hogy közvetlen a bukás előtt egy kertészlegény huszezer korona váltókölcsonnt kapott. A kertészlegény természetesen a vezérigazgató legénye volt.

A kihallgatások és a vizsgálat éjjel tizenegy óráig tartott. A könyvszakértői vizsgálat megállapította, hogy a hiány kétmillió korona. Az utolsó évtized legnagyobb bankbukása ez.

A vizsgálóbíró kihallgatta Felsenburg Adolf vezérigazgatót, a pénztárost és az igazgatót. Eleinte mindent tagadtak, de azután ellentmondásokba keveredtek s csakhamar teljesen beismerték bűneiket. A vezérigazgatót erre őrizet alá vették.

A délután folyamán különben majdnem végzetes fordulatot vett a botrány. Felsenburg uzsonnázni ment egy csendőr kíséretében, a mikor a nyitraludasiak, akik igen sokat vesztek, rárohantak és meg akarták ölni, földre teperték, ütötték, rugták, a csendőrök alig tudták megmenteni a nép dühétől.

Amíg a vizsgálóbizottság dolgozott, ott a helyszínén több szomszédos intézet igazgatója tett följelentést a nagytapolcsányi ellen.

Nyitra, október 31.

A nyitrai törvényszék vizsgálóbírája ma délután négy órakor Felsenburg Adolfot, a nagytapolcsányi takarékpénztár vezérigazgatóját letartóztatta. Felsenburg, úgy látszik, legkevésbé számított a letartóztatásra, mert délután szokásához híven a Schiller-kávéházban fogyasztotta el kávéját s ott történt a letartóztatás is.

REGULÁT HALÁLRA ÍTÉLTÉK

Kegyelemért folyamodik a királyhoz.

Befejezték Regula Ede bűnyügyének tárgyalását. Az esküdtbírák az edelényi hármass gyilkosság és rablás elkövetőjére kimondták, hogy a büntetőtörvénybe foglalt legsúlyosabb bűnben, a rablógyilkosságban bűnös, mire a törvényt alkalmazó bírák, a *kötél általi halált mondták ki rá.*

A szörnyű bűnnek szörnyű lesz tehát a megtorlása, ha csak a felsőbb bíróság, vagy a királyi kegyelem nem változtat rajta, aminek azonban magának a vádlottnak is kevés lehet a reménye.

A mai, halálos ítélettel végződött tárgyalásról szól következő részletes tudósításunk:

„Egy ember élete és sorsa...”

Az izgalom zibongása töltötte meg a termet, amikor a bíróság reggel negyed tíz órakor bevonult és szuronyos kísérei között megjelent a vádlott is. A zibongás csak akkor ült el, amikor Geöcze Bertalan elnök rendrentárással nyitotta meg az ülést.

— Csendet kérek a tárgyalóteremben, mert ez nem színház, hanem bírósági tárgyalóterem, ahol fontos ügyben kell ma ítéletet hozni. Itt *egy ember élete és sorsa fölött kell döntenünk*, ehhez pedig feltétlenül csend és nyugalom kell. Amennyiben a hallgatóság a tárgyalás folyamán nem viselkednék rendesen, a tárgyalótermet ki fogom üríttetni!

A kérdések.

Mély csend fogadta az elnök szavait, melyeket az esküdtekhez intézett tizenhárom kérdés felolvasása követett. Regula szemléstülve hallgatta végig a kérdéseket.

A kérdések közt van egy, amely úgy szól, hogy bűnös-e Regula abban, hogy *a rablógyilkosságot*

egymagában, vagy más egyénnel együtt és közösen követte el. Négy főkérdést és kilenc kiegészítő kérdést intéztek az esküdtekhez. Feltette a bíróság a kérdést az előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosságra, a szándékos emberölésre és azonkívül a bűnösség minden lehetőségére.

Az ügyész a bűnrészesség kérdésének feltevése miatt *semmiség-i panaszt* jelentett be, ellenben Lengyel Zoltán védő nagy megnyugvással vette tudomásul, hogy a törvényszék a törvény szellemének, a bűnösség minden lehetőségére feltétlenül a kérdést, teljes mértékben eleget tett.

A vádbeszéd.

Azután Bulyovszky Gusztáv főügyész helyettes mondotta el a vádbeszédét. Ismertette a gyilkosságnak részleteit és felsorolta azokat a körülményeket, amelyek arra vallanak, hogy Regula Ede egyedül követte el a gyilkosságot.

— Midőn a vádlott — ugymond — a csárdába bement, zajtalanul, csöndesen, nem az volt első dolga, hogy a második szobában való szekrényből a pénzt magához vegye, hanem az ágyban megmozdult Czeizler Henrik kegyetlen lemészárlása. És ha gyilkos művét tovább folytatni nem akarta volna, csak pénzvágát kielégíteni, megkegyelmezhetett volna a szegény asszonynak és a leánynak. A gyilkos azonban nem elégedett meg egy áldozattal, de gonosz lelke szomjuhozott a többi ártatlanok vére után, mert kétségtelen, hogy Czeizler Henrik lemészárlásának zajától a szomszéd szobában lévő főlébredésével és életbenhagyásukkal tanúi lettek volna gaz cselekedetének. Ilyen elromlottságról, ilyen elzülött gonoszságról, ilyen vad bes-

tiáltásról, itt nem kell bölcsekednünk, itt nem kell szónokolnunk, itt nem lehet és nem szabad humanizmusról gondolkoznunk. Itt az igazság irtóztató súlyával kell büntetnünk, hogy e vadállatias embertől a társadalom meg legyen örökre mentve; föl kell lázadnia minden emberi érzésnek, hogy a megtámadott állami jogrend helyreállítsassék, mint az edelényi vérnász legelvetemültebb gonosztevője irtóztatos mézárálása, minden érzést kigunyoló eljárása megérdemel.

Végül így fejezte be beszédét: Föllázad az emberi érzés, eláll a sziv dobbanása, hogy e rémes gyilkosságot emberi lény jobbarátján, ártatlan nőknél hogyan hajthatta végre ilyen mézárálással. *Mondják ki bűnösnek a rablógyilkosságban*, hadd legyen e szent hely a lelkiismeret ítéletének megdönthetetlen igazságos temploma.

A védőbeszéd.

Az ügyész után Lengyel Zoltán védő emelkedett szólásra. Kétségbeejtően nehéz, ugymond, a feladatom. Védnem kell ott, ahol három ember kiontott vére kiált bosszúért, amikor az egész társadalom példás megtorlást követel. Az volt a föltevés, hogy a büntetett vagy bűn szövetkezet követte el, vagy ha egy ember tette, akkor az nem lehet józan eszű ember tette. Mégis azt kell mondanom, hogy a tárgyalás lefolyt, anélkül, hogy világosságot sikerült volna az ügyre deríteni. Hibáztatja, hogy felekezeti kérdést csinálnak az ügyből, holott az emberélet egyformán becses s nincs veszedelmesebb, mint az elfogultság. A vádlott nem elmebajos, nincs is örökölt terheltége, mégsem rendes, hanem korlátolt ember. A könnyű pénzszerzés vágya ragadta meg, a szerelem s az időelőtti családalapítás gondolata vitte a bűn útjára. Arra a kérdésre, hogy előre megfontolt szándékkal gyilkolt-e Regula, a védő szerint határozott nemmel kell felelni. Lopni akart s a fejszét csak felbontás végett vitte magával. Azt a kérdést, hogy volt-e Regulának bűntársa, a tárgyaláson nem lehetett tisztázni s nincs meg a tettestárs, bár megkerült egész öltözet. Amikor csak a közül kell választania, hogy halálos büntetés, vagy életfogytiglan való fegyház legyen a büntetés, hivatkozik a modern irodalom jelesseire, köztük Borsodmegye nagy szülöttjére, Szemere Bertalanra, aki a halálbüntetés eltörléséről irt pályamunkát annak idején s azt kell mondanom, bármily súlyos legyen a bűn és törvény, nagy legyen az elkeseredés ellene, ne kövezzék meg a társadalom az elítélésre váró bűnöst, mert a kétségek és bizonytalanságok mellett nem tudná viselni a lelkiismereti felelősséget azért, hogy a tömegszenvedelem nyomása alatt halálra ítélték egy büntetlen előéletű, jobb sorsra érdemes huszonnégy éves fiatal embert, a kit többé nem lehet feltámasztani és akiről mégis utólag derülne ki, hogy a bűnös cselekedetet nem önmaga találta ki és nem egymaga hajtotta végre.

Az elnök összefoglal.

A viszonzválaszok következték most és aztán a déli szünet után elmondta Geócze Bertalan elnök az összefoglaló beszédet.

— Esküdt urak — mondotta — a törvény értelmében utmutatást kell adnom önöknek afelől, hogy mi a teendőjük, hatáskörük; meg kell magyaráznom a törvényeket és a kérdéseket. Önöknek ítélőnek kell a vádlott felett egy rövid szóval, igennel vagy nemmel. Itéletüket a felmerült bizonyítékok, a vádlott, a tanúk előadásai, a szakértők véleménye, a felolvasott okiratok, a beszerzett és megtekintett bűnjelek megfigyelése alapján kell megérlelni magukban, mint esküjökben ígérték, részrehajlás nélkül, minden személyes tekintet félretéve, úgy, amint azt az igazsághoz hiven helyesnek, okosnak és jónak fogják találni. Az ügyészség gyilkossággal s rablással vádolja Regula Edét. A védelem ennek ellenében azt a kérdést teszi fel, hogy nem szándékos emberölés és rablás esete forog-e fenn. A két álláspont között az a különbség, hogy a vádhatóság a leg súlyosabb büncselekménnyel vádolja a vádlottat, a védő pedig ennél egy fokkal enyhébb bűnösséget és enyhébb büntetést kíván alkalmazni.

Az esküdtek igazmondása.

Négy órakor vonultak vissza tanácskozássra az esküdtek és teljes két óra múltán, hat órakor tértek vissza a tárgyalóterembe. Bátorfi Ferenc, az esküdtek főnöke halálos csendben olvasta fel az esküdtek határozatát, amely szerint

Regula Czeizler Henriket, Czeizler Henriknét s Czeizler Gizellát előre megfontolt szándékkal megölte, úgy, hogy akarátának szabad elhatározási képességével bírt. Bűnösnek mondták ki abban is, hogy a meggyilkoltakat ugyancsak előre elhatározott szándékkal kirabolta.

Az esküdtek igazmondása után az elnök bevezette Regula Edét, akinek arcát halálos sápadtság önti el. Szemei a sirástól vörösre vannak dörzsölve.

Az elnök felolvassa az esküdtek verdiktjét, amit Regula úgy látszik nem értett meg, mert egy arcizma sem rándult meg. Amikor az ügyész az elnök felszólítására, halált kért a vádlott fejére, vonásai eltorzultak és hangosan zokogni kezdett.

Lengyel Zoltán védő kéri a bírákat, hogy legyenek könyörületsek a vádlottal szemben és vegyék figyelembe a nagyszámú enyhítő körülményeket.

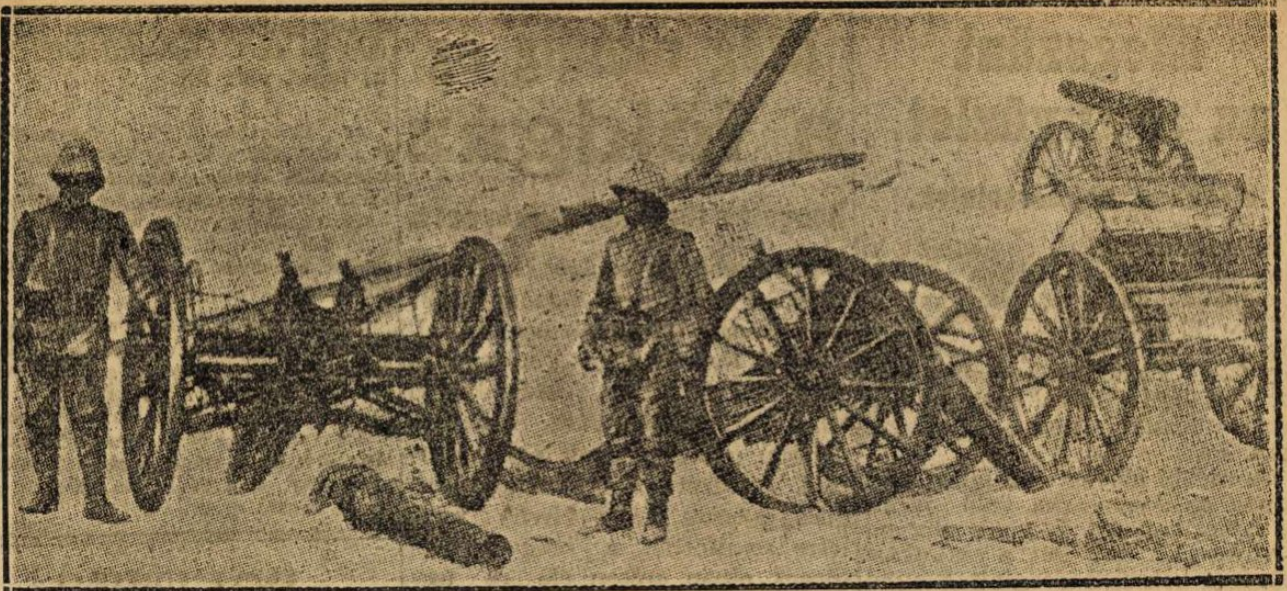
Köszegi Armand dr., a sértett fél képviselője a sértettek magánjogi igényét 350 koronában állapította meg.

Halál! Halál!

A bíróság ezután visszavonult, hogy az esküdtek verdiktje alapján meghozza ítéletét.

Háromnegyed óra hosszáig tartó tanácskozás után, körülbelül negyed nyolc óra tájban bevonult a törvényszék a terembe. Az elnök elrendeli, hogy a vádlottat vezessék be. A közönség lázas izgalommal várja az ítélet kihirdetését és mindenki a padok tetejére áll. Regula a szuronyos fegyőrök előtt bejön, zsebkendővel eltakarja a szemét s jobbát a szíve fölött tartja. Az elnök most feláll és halotta csendben felolvassa az ítéletet:

Ő felsége a király nevében! A törvényszék, mint esküdttörvényszék a ma letárgyalt ügyben a következőleg ítélte: Miután az esküd-

Összetört olasz ágyúk Tripolisz előtt.

tek a hozzájuk intézett főkérdésekre hétnél több igennel feleltek, ennél fogva a királyi törvényszék mint esküdttörvényszék a vádlott Regula Edét a Btkv 278. szakaszába ütköző három rendbeli gyilkosság büntette miatt és a 344. szakaszba ütköző egyrendbeli rablás büntette miatt kötéllátsali halálbüntetésre ítéli.

A büntetés kiszabásánál enyhítő körülménynek vette a bíróság büntetlen előéletét, fiatal korát és részbeni beismerését. Súlyosító körülménynek vette azonban, hogy a vádlott három ember életét ontotta ki, hogy a mellett rabolt is és hogy olyan emberek barátságába csempészte magát, akiket aljas szándékból, nyereszkes vágyból kirabol és megölt és azt hogy a vizsgálat és a tárgyalás során ártatlan embereket akart a büncselekménybe keverni.

A közzévaló kijelenti hogy megnyugszik az ítéletben és semmiségi panaszát visszavonja.

Regula sir.

Elnök (Regulához): Megértette az ítéletet? Semmiségi panaszt jelenthet be.

Regula hangosan zokog, de egy szót sem szól.

Lengyel Zoltán védő az ítélet ellen semmiségi panaszt jelent be és az összes eddigi semmiségi panaszokat fentartja.

Elnök: Regula Ede, értse meg, van joga semmiségi panaszt bejelenteni az ítélet ellen. Kérjen tanácsot a védőjétől.

Regula az arcát még mindig eltakarva tartja és egy szóval sem felel az elnök szavaival.

Lengyel Zoltán kijelenti, hogy a vádlottnak szólnia kell.

Az elnök újból felszólítja. Regulát, aki végre halk hangon kijelenti: A védő urra bízom.

Kegyelmet kér.

Elnök (Regulához): Miután ilyen súlyos büntetést kapott, ő felsége a királyhoz folyamodhat kegyelemért.

Regula sir és nem szól semmit. Végre hosszas nógatas után kijelenti, hogy folyamodni akar. Az elnök ennek következtében felkéri Lengyel Zoltán védőt, hogy három nap alatt adja be a felségfolyamodványt.

A törvényszék visszavonul, hogy a közzévalóval együtt tanácskozzék a kegyelmi kérvény fölött.

A törvényszék folyosóin, valamint a törvényszék előtti utcát sűrű néptömeg lepte el. Az ítélet híre villámgyorsan elterjedt a városban.

NYILT-TÉR.

Téli kabát 25 kor.

mérték után finom szövetekből. Remek szabás, elegáns kivitel. Lichtmann S szabó, Epest. Rottenbiller-u. 4/a. Vidékre minták bárm.

Dr. HARMAT GYULA

gyógyintézet a bejáróknek Budapest, VII., Rákóczi-ut 82. Tüdő-mellhajok: Astma, Tuberkulózis I. és II. stádiumában (vérköpés, tüdőcsusshurut) a legújabb gyógymódokkal sikeresen kezeltek. Szemem kezelés! — Kánnara-luhalászók! A 6 éve fennálló intézetben kezelt betegek 70 százaléka gyógyul. Rendelés 10-12-ig 2-4-ig.

Árjai és árszámai nagy orvostudományi ajánlások, Kufeké-t mint a legjobb táplálékot hányáskezelés, gyermekeknek, női, hasmenés és felnőtteknek, női és belhurutnál.

Valamennyi ágazattal foglalkozó biztosító társaság

Budapest részér. üzletszerzőket keres. Összeköttetéssel bíró e szakmában járatlan egyének kiiktatást nyernek. Ajánlatokat „Széles kereszt” jellegre a kiadóhivatal továbbít.

Megtámadott

képviselőségek sorsa.

Beöthy, Holló, Konyovits.

A kuria második választási tanácsa ma a Beöthy László dr. hosszupályi mandátuma ellen benyújtott kérvényt tárgyalta. Beöthy, mikor kereskedelmi miniszterre neveztek ki, lemondott a képviselőségről. A mai tárgyaláson a kérvényezők meghatalmazottja a választási törvény 28. szakasza alapján arra kérte a kuriát, hogy a kisebbségben maradt Fisch Ernót jelentse ki megválasztott képviselőnek. A kuria ma délben elutasította a kérvényt és a kérvényezőket elítélte 47.300 korona költség fizetésére.

A kuria megszüntette az eljárást a Holló Lajos dr. kiskunfélegyházi mandátuma ellen benyújtott kérvény dorgában, mert közvetlenül az ítélet kihirdetése előtt azt a kérvényezők visszavonták. A kuria ekkor harminc egyszázötvenkorona költségben marasztalta el a kérvényezőket, akiknek azonban fennmaradt az a joguk, hogy tizenöt nap alatt kérvényezhessenek. Ez meg is történt s Rádi Endre és tizenhét társa új kérvényt adott be, melyben etetéssel és itatással vádolják a képviselőt.

A kuria második választási tanácsa ma elrendelte a bizonyítást

abban, hogy vajon igaz-e, hogy a választást megelőzően május második felében Félégyházán, özvegy Holló Józsefné lakásán és udvarán állandóan terített asztalok várták a szavazókat, megrakva sörrrel-borral, néha pezsgóval s finom harapnivalóval. A képviselő pedig állítólag napi fél-napra együtt lakomázott a választókkal, akiket kintartásra buzdított. A kuria hetven tanúnak, köztük Holló Józsefnének, kihallgatását rendelte el, melyet a budapesti királyi tábla kiküldött bírása fog végezni.

A kuria első választási tanácsa ma folytatta a Konyovits Dávid képviselő zombori mandátuma ellen benyújtott kérvény tárgyalását. Tetelleni Armin dr., a megtámadott képviselő védője, a kérvény elutasítását kérte, mert a megtámadók semmit sem tudtak bizonyítani Konyovics ellen, aki maga is megesküdött, hogy semmi törvényteleniséget nem követett el. A tárgyalást esütőtörökön folytatják.

SPORT.

— Az ügétőversenyek mai eredménye a következő: I. Pánzinidij. Primás 1, Adalbert 2, Impositor 3. Tot. 10:57, 20:33, 30, 41. — II. E. L. Robinson-dij. Imre 1, Lászluk 2, Gryzelda 3. Tot. 10:98, 20:28, 29, 36. — III. Handicap. King Theses 1, Fantazya 2, Primus 3. Tot. 10:42, 20:43, 67, 70. — IV. Őszi díj. Tedd meg 1, Vera Violetta 2, Az Est 3. Tot. 10:18, 20:23, 26. — V. Zárverseny. Nord-express 1, Véletlen 2, Innsbruck 3. Tot. 10:174, 20:72, 58, 170. — VI. Kettesfogatu urkocsis verseny. The Winner—Artagnan 1, Ernő—Oh mei Sussi 2, Dolly—Ebes 3. Tot. 10:14, 20:27, 130.

— A bécsi löversenyek mai eredménye a következő: I. Eladók gátversenye. Palatin 1, Carriere 2, Sénéchal 3. Tot. 10:40, 20:33, 30. — II. Lainzi díj. Lékvár 1, Lubowla és Carbonadel (holtv.) 2. Tot. 10:28, 20:25, 24, 22. — III. Bucsu-handicap. South East 1, Kartae 2, Ravenswood 3. Tot. 10:45, 20:35, 43, 50. — IV. Nyereilen kétevesek versenye, eladó feltételekkel. Caecilie 1, Enniskillen 2, Fabel 3. Tot. 10:19, 20:24, 23, 23. — V. Kétevesek Beaten handicapja. Titan 1, Barna legény 2, Andora 3. Tot. 10:180, 20:276, 56, 162. — VII. Akadályverseny. Preciosa 1, Caecilius 2, Dumb Bell 3. Tot. 10:19, 20:28, 58. — VII. Eladóverseny. Ambrosine 1, Winnetou 2, Livtsu 3. Tot. 10:37, 20:30, 30, 27.